

Francesc Eiximenis torna de l'edat mitjana, per mà de Barcino, per fer subtil l'ignorant

Com pot esdevenir subtil l'ignorant? Ho sabia un franciscà gironí del segle XIV format a Tolosa de Llenguadoc, Oxford i París que va viure i treballar per al Consell de València, Francesc Eiximenis, mort el 1408, un any després de ser consagrat bisbe de Perpinyà. I ho sabia perquè havia llegit els grans cristians i filòsofs antics. Precisament, diu, s'obté la saviesa, deixant a part que cal demanar-la a Déu, llegint contínuament doctrines i documents de saviesa i històries del passat, i escoltant amb ganes els altres, com ho podem fer llegint i escoltant Eiximenis. I ara ho podem fer millor que mai gràcies a l'antologia divulgativa *Libres, mestres i sermons* que ha publicat la Biblioteca Barcino, una antologia que garbella els millors escrits dedicats per Eiximenis a l'educació i la cultura. Els autors de la tria, David Guixeras i Xavier Renedo, han modernitzat els textos per fer-los assequibles al lector d'avui, i el segon s'ocupa dels estudis introductoris de cada capítol.

Els antòlegs han repartit els escrits en quatre capítols, "Del paradís a les ciutats"; "L'educació a la llar"; "Eduació i societat", i "L'educació a l'escola". Llevat d'un manual per a la formació dels predicadors escrit en llatí, Eiximenis no va escriure cap tractat estrictament pedagògic, però en la seva vasta obra hi ha moltes observacions sobre l'educació. En el primer capítol es recullen els mètodes d'adquisició de la saviesa i l'important paper que, segons ell, exercien les ciutats com a centre d'irradiació de coneixements. En el segon, s'han recollit els principis que havien de presidir l'educació dels fills i de les filles. En el tercer es pot llegir el que

es podia anomenar el pla d'estudis i lectures que Eiximenis proposava per a la societat del seu temps, on destaca la importància que Eiximenis donava a la lectura per les dones. I en el quart es penetra en les aules medievals per repassar les observacions eiximenianes sobre la figura del mestre, sobre el paper de l'oralitat i del lleure i sobre el règim de vida ideal per estudiar i aprendre.

L'antologia s'ha basat en textos catalans d'Eiximenis, del *Primer, Segon, Tercer i Dotzè del Crestià*; del *Llibre de les dones*; del *Regiment de la cosa pública*; del *Llibre dels àngels* i de la *Vita Christi*. Alguns dels fragments són inèdits. Com se sap, l'edició de les *Obres de Francesc Eiximenis* que fa la Universitat de Girona amb l'ajut de la Diputació de Girona no està enllestida. Només han aparegut dos volums, entre els anys el 1987 i el 1991, deixant a part un tercer de recull d'estudis, però a partir de final d'any els restants ja es publicaran amb regularitat. Calia esperar que els investigadors, doctorands i becaris enllestissin les edicions crítiques.

EL TEMPS

Francesc Eiximenis va compaginar la docència i la feina de conseller, a València, amb la composició d'obres.